

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 sierpnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie Wydział II Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Mariusz Sztorc (spr.)

Sędziowie: SSO Grażyna Artymiak

SSO Dariusz Zrębiec

Protokolant: protokolant Patrycja Miazga

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Rzeszowie – Danuty Czarnoty

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 sierpnia 2015 r.

sprawy oskarżonej **U. K.**

o przestępstwo z art. 280 § 1 kk

oskarżonego **M. Z.** s. S.

o przestępstwo z art. 280 § 1 kk w zw. z art. 64 § 2 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońców oskarżonych

od wyroku Sądu Rejonowego w Rzeszowie

z dnia 12 stycznia 2015 r., sygnatura akt II K 413/14

I. **uchyla** zaskarżony wyrok w części dotyczącej oskarżonej U. K. i na podstawie art. 17 § 1 pkt 5 kpk w tym zakresie postępowanie **umarza**,

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok **utrzymuje w mocy**,

III. **zwalnia** oskarżonego M. Z. od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze,

IV. **zasądza** od Skarbu Państwa na rzecz adw. B. M. – Kancelaria Adwokacka w R. kwotę 516,60 (pięćset szesnaście 60/100) złotych tytułem udzielenia oskarżonemu M. Z. nieopłaconej pomocy prawnej z urzędu w postępowaniu odwoławczym,

V. **zasądza** od Skarbu Państwa na rzecz adw. G. G. – Kancelaria Adwokacka w R. kwotę 1918,62 (tysiąc dziewięćset osiemnaście 62/100) złotych tytułem udzielenia oskarżonej U. K. nieopłaconej pomocy prawnej z urzędu w I i II instancji,

VI. kosztami procesu w części dotyczącej U. K. **obciąża** Skarb Państwa.

SSO Dariusz Zrębiec SSO Mariusz Sztorc SSO Grażyna Artymiak

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Rzeszowie wyrokiem z dnia 12 stycznia 2015 r., sygn. akt II K 413/14, uznał oskarżonych U. K. i M. Z. za winnych tego, że w dniu 18 marca 2014 roku w R. działając wspólnie i w porozumieniu z U. K. dokonali rozboju na osobie M. B. w ten sposób, że M. Z. zadał mu dwa uderzenia w tył głowy, a po upadku pokrzywdzonego usiadł na nim, i przyduszając go ręką zerwał mu z szyi srebrny łańcuszek o wartości 250 zł, a w tym czasie U. K. przeszukała odzież M. B. i dokonała kradzieży pieniędzy w kwocie 100 zł, po czym sprawcy wykorzystując chwilową utratę świadomości przez pokrzywdzonego, zabrali w celu przywłaszczenia z jego podróźnej torby dwie paczki papierosów marki P. wartości 10 zł oraz butelkę wódki marki L. (...) o wartości 10 zł, przez co M. B. poniósł straty w łącznej wysokości 370 zł, przy czym M. Z. zarzucanego czynu dopuścił się będąc uprzednio skazanym prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Rzeszowie sygn. II K 117/04 za podobne przestępstwo umyślne z art. 278 § 1 kk i art. 279 § 1 kk na karę 2 lat pozbawienia wolności, którą odbywał w okresie od 07.08.2009 r. do 07.07.2011 r. w ciągu 5 lat od odbycia tej kary, tj. popełnienia przestępstwa z art. 280 § 1 kk w odniesieniu do M. Z. o przestępstwo z art. 280 § 1 kk w zw. z art. 64 § 2 kk i za to na podstawie art. 280 § 1 kk skazał oskarżoną U. K. na karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności i na podstawie art. 63 § 1 kk zaliczył jej na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności okres zatrzymania i tymczasowego aresztowania od dnia 18 marca 2014 r. do dnia 12 stycznia 2015 r. przyjmując, iż jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności równa się jednemu dniowi kary pozbawienia wolności, zaś na podstawie art. 280 § 1 kk w zw. z art. 64 § 2 kk skazał oskarżonego M. Z. na karę 2 (dwóch) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności.

Ponadto na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy Prawo o adwokaturze zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. G. G. Kancelaria Adwokacka w R. kwotę 1402,20 zł (tysiąc czterysta dwa złote dwadzieścia groszy) tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonej U. K. z urzędu oraz na rzecz adw. B. M. Kancelaria Adwokacka w R. kwotę 1402,20 zł (tysiąc czterysta dwa złote dwadzieścia groszy) tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu M. Z. z urzędu.

Na podstawie art. 624 § 1 kpk zwolnił oskarżonych w całości od obowiązku zapłaty kosztów sądowych, którymi obciążył Skarb Państwa.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca oskarżonej U. K. i obrońca oskarżonego M. Z..

Obrońca oskarżonego M. Z. zaskarżając wyrok w części dotyczącej oskarżonego w całości na jego korzyść, zarzucił mu naruszenie art. 7 kpk, art. 5 § 2 kpk poprzez obrazę ww. przepisów postępowania, a w konsekwencji dopuszczenie się przez Sąd błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku i polegający na bezpodstawnym i błędnym uznaniu, że oskarżony dopuścił się popełnienia zarzucanego mu aktem oskarżenia czynu stanowiącego występki z art. 280 § 1 kk w sytuacji, gdy brak było wystarczających i jednoznacznych dowodów świadczących o sprawstwie oskarżonego, co w konsekwencji doprowadziło do jego bezpodstawnego skazania.

Podnosząc powyższe zarzuty obrońca oskarżonego M. Z. wniósł o:

I. zmianę zaskarżonego wyroku przez uniewinnienie oskarżonego M. Z. od popełnienia zarzucanego mu czynu,

ewentualnie

II. uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania,

nadto

III. przyznanie kosztów pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu za obie instancje, oświadczając jednocześnie, iż nie zostały one zapłacone w całości, ani w części.

Obrońca oskarżonej U. K. zaskarżając wyrok w całości w części dotyczącej oskarżonej zarzucił:

1. rażącą obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wyroku, a mianowicie:

1. art. 4 kpk w zw z art. 92 kpk poprzez ewidentne pominięcie i nie uwzględnienie przez Sąd I instancji istotnych okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonej, a mianowicie rozbieżności w zeznaniach świadka R. W. co do uczestnictwa w zdarzeniu U. K. oraz faktu, że przy oskarżonej nie znaleziono banknotu 100 złotowego o jakim mówił w zeznaniach pokrzywdzony M. B..

2. art. 5 § 2 kpk albowiem nie dające się usunąć wątpliwości w sprawie odnoszące się do okoliczności rzekomego bezpośredniego udziału oskarżonej w pobiciu pokrzywdzonego zostały rozstrzygnięte na niekorzyść oskarżonej wbrew dyspozycji cytowanego wyżej przepisu,

3. art. 7 kpk w zw. z art. 410 kpk poprzez dokonanie dowolnej a nie swobodnej oceny dowodów wbrew zasadom prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i skoncentrowanie się przez Sąd wyłącznie na dowodach obciążających oskarżoną,

4. art. 424 § 1 pkt 1 kpk albowiem Sąd I instancji nie wyjaśnił w dostateczny sposób w uzasadnieniu wyroku, dlaczego uznał wyjaśnienia oskarżonej za nieszczerze, nielogiczne i wynikające z chęci uniknięcia odpowiedzialności karnej przez U. K..

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia polegający na przyjęciu, że dowody ujawnione na rozprawie i ustalone na ich podstawie okoliczności są wystarczające do uznania za udowodniony fakt popełnienia przez oskarżoną zarzucanego jej przestępstwa z art. 280 kk, mimo, iż prawidłowe wnioski wyciągnięte z tych dowodów nie pozwalają uznać, że oskarżona U. K. brała czynny udział w zdarzeniu.

Podnosząc powyższe zarzuty obrońca oskarżonej U. K. wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie U. K. od zarzucanego jej czynu, ewentualnie o przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji,

- zasądzenie kosztów obrony z urzędu, nieuiszczonych w całości ani w części.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W sprawie wobec oskarżonej U. K. zaszły szczególne okoliczności. Jak wynika z odpisu skróconego aktu zgonu, nadesłanego przez Urząd Stanu Cywilnego w R., oznaczonego sygn. AA 1054295 oskarżona U. K. zmarła w R. w dniu 26 kwietnia 2015 r. Przedstawiony dokument nie budzi wątpliwości od strony formalnej jego wystawienia oraz komunikowanej w nim treści.

Śmierć oskarżonej U. K. spowodowała w postępowaniu zaistnienie braku strony, braku odpowiedzialnego za czyn, którego proces dotyczy. Dlatego też niezależnie od stadium postępowania wystąpiła przesłanka wyszczególniona w art. 17 § 1 pkt 5 kpk, nakazująca umorzenie postępowania ze względu na śmierć oskarżonej. Z tej zatem przyczyny postępowanie w zakresie odnoszącym się do oskarżonej należało umorzyć. Jednoznaczna konieczność umorzenia postępowania spowodowała, że zaskarżony wyrok w części dot. oskarżonej U. K. został uchylony.

W odniesieniu do oskarżonego M. Z. stwierdzić trzeba, że złożona na jego korzyść przez obrońcę apelacja nie jest zasadna i nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy ujawniony w trakcie rozprawy głównej materiał dowodowy poddał wnikliwej ocenie. Ze względu na to, że Sąd Rejonowy wskazał na przyczynę, dla której pozytywnie ocenił dowody, na podstawie których dokonał ustaleń faktycznych, jak i wskazał powody, dla których odmówił wiary dowodom przeciwnym, nie dopuścił się błędu w ustaleniach faktycznych. Tym samym Sąd I instancji nie pozostawił w sprawie wątpliwości, które nie zostałyby usunięte, a tym bardziej rozstrzygnięte na niekorzyść oskarżonego.

Uzasadnienie wyroku Sądu Rejonowego zostało sporządzone stosownie do reguł wynikających z art. 424 kpk. Dało ono Sądowi Okręgowemu podstawę do skontrolowania słuszności rozumowania Sądu Rejonowego i zgodności tego rozumowania z materiałem dowodowym.

Ocenie zawartej w uzasadnieniu nie można zarzucić, by była sprzeczna ze wskazaniami wiedzy, czy doświadczenia życiowego, by zawierała błędy logiczne. Ocenę tę Sąd Okręgowy w pełni podziela.

Sąd Rejonowy objęte treścią zarzutów zdarzenie przeanalizował w sposób dokładny, a ustalenia stanu faktycznego i opis czynu przypisanego w wyroku oparł ściśle na tym, co w sposób nie budzący wątpliwości zostało oskarżonemu dowiedzione.

Apelujący koncentruje swoje zarzuty wokół zeznań świadka R. W., podnosząc że Sąd Rejonowy nie miał podstaw oparcia na nich przekonania o winie oskarżonego M. Z., gdyż świadek ten w postępowaniu przed Sądem zmienił treść zeznań, wskazując, iż nie jest w stanie opisać osób, które brały udział w zdarzeniu w dniu 18 marca 2014 r. obrońca podnosi przy tym, że w związku z przyjęciem przez Sąd I instancji wiarygodności takich zeznań doszło do naruszenia przez Sąd Rejonowy zasadny domniemania niewinności i zasady in dubio pro reo. Takiej argumentacji apelacji nie można podzielić, gdyż skarżący nie zauważa, że oskarżony M. Z. został ujęty bezpośrednio po popełnieniu przestępstwa w wyniku wskazania go właśnie przez świadka R. W., który szedł za oskarżonym i nie miał wątpliwości, że jest on jednym ze sprawców rozboju na pokrzywdzonym. Okoliczności tej nie zmienia zachwianie pewności zeznań świadka R. W. na rozprawie, co podnosi obrońca, gdyż jego zeznania z postępowania przygotowawczego wyraźnie opisują oskarżonego jako sprawcę rozboju i z natury rzeczy są bliższe zdarzeniu przez co pamięć świadka była lepsza, a przede wszystkim korespondują z zeznaniami pokrzywdzonego M. B., który spędził z oskarżonym M. Z. i towarzyszącą mu kobietą pewną ilość czasu w wyniku czego w sposób niewątpliwy rozpoznał oskarżonego M. Z.. Okoliczność tę prawidłowo dostrzegł Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku i należycie w oparciu o analizę zeznań pokrzywdzonego oraz świadka poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne. Nie jest zatem trafne budowanie tezy – jak czyni to obrona – że ustalenia Sądu I instancji opierają się tylko na zeznaniach świadka R. W.. Zauważyć należy, że pomiędzy zeznaniami świadka R. W. a zeznaniami oskarżonego nie ma sprzeczności, które powodowałyby konieczność jej rozstrzygnięcia w drodze naocznej konfrontacji tych świadków. Wbrew twierdzeniom apelacji w takich okolicznościach posłużenie się przez Sąd I instancji odczytanymi zeznaniami pokrzywdzonego M. B. było prawidłowe, a dowód z tych zeznań jest pełnowartościowym dowodem w sprawie.

Przypomnieć trzeba, że zarzut naruszenia przepisu art. 5 § 2 kpk, to przede wszystkim wskazać należy, że skuteczne posłużenie się tym zarzutem może przynieść skarżącemu oczekiwany efekt jedynie wówczas, gdy zostanie wykazane, że orzekający w sprawie Sąd rzeczywiście miał wątpliwości o takim charakterze i rozstrzygnął je na niekorzyść oskarżonego. Dla zasadności tego zarzutu nie wystarczy zaś zaprezentowanie przez stronę własnych wątpliwości co do stanu dowodów. Dodać także należy, że przepis art. 5 § 2 kpk wprost odnosi się do istnienia wątpliwości przy ustalaniu stanu faktycznego po stronie Sądu orzekającego. O naruszeniu tego przepisu można zatem mówić wówczas, gdy Sąd, ustalając, że zachodzą niedające się usunąć wątpliwości, rozstrzygnie je na niekorzyść skazanego (por. wyrok Sądu Najwyższego z 6 maja 2014 r., sygn. V KK 358/13, Prok.i Pr.-wkl. 2014/9/5). Ustalenia dokonane przez Sąd Rejonowy żadnych wątpliwości nie ujawniły, a tym bardziej nie pozostawiły takich, które nie zostałyby wyjaśnione.

Na podstawie prawidłowo dokonanych ustaleń faktycznych przez Sąd Rejonowy, prawidłowej oceny materiału dowodowego przyjąć należy, że kwalifikacja czynu oskarżonego przypisanego w wyroku Sądu I instancji jest prawidłowa.

Wymierzając oskarżonemu karę dwóch lat i sześciu miesięcy pozbawienia wolności Sąd Rejonowy uwzględnił wszystkie przesłanki z art. 53 kk. W pisemnych motywach wyroku swoje stanowisko w tym względzie przekonująco uzasadnił wskazując na okoliczności przemawiające zarówno na korzyść jak i na niekorzyść oskarżonego.

Bezwzględna kara dwóch lat i sześciu miesięcy pozbawienia wolności jest niewątpliwie karą surową. W okolicznościach tej sprawy jest jednak karą adekwatnie surową, nie zawierającą w sobie elementów nadmiernej dolegliwości. Zważyć

bowiem należy, że oskarżony M. Z. był uprzednio karany, a zastosowane środki nie przyniosły spodziewanego efektu resocjalizacyjnego i nie wdrożyły oskarżonego do zachowania zgodnego z przepisami prawa. Czyn oskarżonego był społecznie niebezpieczny w stopniu wysokim. Wobec przytoczonych tu okoliczności podzielić należy stanowisko Sądu I instancji, że jedynie kara pozbawienia wolności i jej wykonanie w warunkach zakładu karnego jest właściwą reakcją na przestępcze zachowanie oskarżonego. Tylko w ten sposób mogą zostać należycie osiągnięte wobec niego cele prewencji ogólnej i szczególnej.

Z uwagi na to, że oskarżony odbywa aktualnie karę pozbawienia wolności Sąd Okręgowy zwolnił go od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze na rzecz Skarbu Państwa, gdyż w tej sytuacji ich uiszczenie byłoby dla oskarżonego zbyt ciężkie. Zasadzenie kosztów za obronę z urzędu wynikało w sprawie z jej charakteru i ich nieopłacenia do tej pory.

W związku z uchyleniem wyroku w zakresie dotyczącym oskarżonej U. K. konieczne stało się sumaryczne zasądzenie kosztów za obronę z urzędu na rzecz adw. G. G. za I i II instancję. Kosztami procesu w części dotyczącej tej oskarżonej z uwagi na przesłankę umorzenia postępowania obciążony został Skarb Państwa.

Z przedstawionych wyżej względów Sąd Okręgowy orzekł jak w wyroku na podstawie art. 437 § 1 kpk, art. 444 kpk, art. 456 kpk.

SSO Dariusz Zrębiec SSO Mariusz Sztorc SSO Grażyna Artymiak